SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lausuntopyyntönne asiassa HE 87/2016 vp

Lausunto koskien hallituksen esitystä (HE 87/2016) eduskunnalle laiksi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostosta Suomessa

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Suomen Asianajajaliiton lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostosta Suomessa. Lausuntopyynnön kohteena oleva hallituksen esitys liittyy Eduskunnan 8.12.2015 hyväksymään hallituksen esitykseen (HE 45/2015 vp), joka koski yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymistä siihen liittyvine lainsäädäntömuutoksineen.

Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Suomeen perustetaan yhdistetyn patenttituomioistuimen ensimmäisen asteen paikallisjaosto. Paikallisjaosto sijaitsisi Helsingissä ja toimisi samoissa tiloissa kuin markkinaoikeus. Paikallisjaostossa käytettävät oikeudenkäyntikielet olisivat suomi, ruotsi ja englanti.

Suomen Asianajajaliitto on aikaisemmissa yhdistetystä patenttituomioistuimesta antamissaan lausunnoissa[1] puoltanut patenttituomioistuimen paikallisjaoston perustamista Suomeen. Tämä on edelleen Asianajajaliiton näkemys asiasta. Paikallisjaoston perustaminen on tärkeää erityisesti oikeusturvan ja oikeuden saatavuuden varmistamisen näkökulmasta. Paikallisjaoston perustaminen Suomeen on tärkeää myös suomalaiselle elinkeinoelämälle, koska se edistää sitä, että patenttioikeudenkäyntejä voidaan käydä myös jatkossa Suomessa. Tämä on tärkeää erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta.

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, jos paikallisjaostoa ei perusteta Suomeen, eurooppapatenttia koskevan riita-asian saattaminen yhdistetyn patenttituomioistuimen ratkaistavaksi tarkoittaisi, että asia käsiteltäisiin aina toisessa sopimusjäsenvaltiossa sijaitsevassa jaostossa tai keskusjaostossa eli Suomen ulkopuolella. Mahdollisuutta oikeuden käymiseen suomen tai ruotsin kielellä ei tuolloin myöskään olisi. Tällainen tilanne ei olisi suomalaisten yritysten oikeusturvan kannalta hyvä ja sitä tulisikin välttää.

[1] Suomen Asianajajaliiton lausunto 12.8.2015 työ- ja elinkeinoministeriölle (Dnro 33/2015); Suomen Asianajajaliiton lausunto 14.10.2015 Eduskunnan lakivaliokunnalle (HE 45/2015 vp).

Paikallisjaoston perustaminen Suomeen edistäisi myös sitä tavoitetta, että Suomessa säilytetään asiantuntemus patenttioikeudellisessa riidanratkaisussa niin tuomioistuinten, osapuolten kuin myös patenttioikeudenkäyntejä hoitavan asianajajakunnan osalta. Patenttioikeudenkäyntien prosessuaalinen kehitys on tärkeää myös elinkeinoelämän kannalta, koska suomalainen osaaminen ja kilpailukyky perustuvat nykyisin merkittäviltä osin uuteen teknologiaan, tutkimukseen ja kehitykseen sekä innovaatioihin. Patenttioikeus niihin liittyvine oikeudenkäynteineen on näiden kaikkien alueiden osalta merkityksellinen oikeudenala.

Asianajajaliitto toteaa, että paikallisjaoston toiminnassa on tärkeää pyrkiä valtiovallan taholta varmistamaan paikallisjaoston riittävät toiminnalliset resurssit ja henkilöstön osaaminen ja asiantuntemus.

Hallituksen esittämään paikallisjaoston kieliregiimiin (suomi-ruotsi-englanti) Asianajajaliitto suhtautuu myönteisesti. Paikallisjaoston asiantuntemuksen kannalta olisi tärkeää, että patenttijuttuja tulisi paikallisjaostossa vireille vuosittain kohtuullinen määrä. Tätä tavoitetta edistäisi mahdollisuus käsitellä patenttiasia englannin kielellä. Se todennäköisesti lisäisi Suomen paikallisjaoston käytettävyyttä myös ulkomaisille osapuolille.

Hallituksen esityksessä ehdotetun lain 3 §:n (Oikeudenkäynnin kieli) 2 momentin mukaan, jos käsittelykieli yhdistetyn patenttituomioistuimen työjärjestyksen 14 säännön 2 kohdan b alakohdan mukaan on joko suomi tai ruotsi, ja asianosaiset eivät sovi käytettävästä kielestä, asia käsitellään vastaajan kielellä. Tätä pykäläehdotusta voidaan pitää vastaajan asemassa olevien suomalaisten tahojen oikeusturvan kannalta kannatettavana ratkaisuna.

Helsingissä 21.9.2016

Suomen Asianajajaliiton puolesta

LAATI

Ben Rapinoja

Asianajaja, Asianajotoimisto Borenius Oy, Helsinki

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu immateriaalioikeuden asiantuntijaryhmässä.